T

זidesereshit בראשית

6:6-1:1 sisənəə

1

וּאָת הָאַרֶץ: When God began to create*When God began to create Others "In the beginning God created." heaven and earththe earth being unformed and void, with נבהו וְחַשֶּׁךְ עַל־פְנֵי תְהָוֹם וְרָוּחְ אֱלֹהִים מְרָחֶפֶּת עַל־פְנֵי הַמַיִם: וָהָאָרֵץ הַיִּתָה תֹהוּ darkness over the surface of the deep and a wind from*a wind from Others "the spirit of." God sweeping over the water-:וְיָהְי־אָוֹר וְיָהִי־אָוֹר אַלהִים יְהָי אָלהים God said, "Let there be light"; and there was God saw that the light was good, and God 4 אַלהַים אַת־הָאור כִּי־טַוֹב וַיַבְדֵּל אַלהִים בַּין הָאוֹר וּבַין הַחְשֵׁךְ: separated the light from the darkness. : אָתְרֹ יוֹם וְלַחְשֶׁךְ קָרָא לֻיִלָּה וְיְהִי־עֶרֶב וְיְהִי־בַּקָר יְוֹם אֶתְד: God called the light Day and called the darkness וַיִּקרָא אֵלהִים Night. And there was evening and there was morning, a first day.*a first day Others "one : אֱלֹהִים יְהָי הַקִּיעָ בְּתְוֹךְ הַמֵּיִם וִיהִי מַבְהִּיל בְּיִן מִיִם לְמִיָם: 6 God said, "Let there be an expanse in the midst of the water, that it may separate water from 7 אֲשֶׂר מִתְּחַת לָרָלִיע וּבֶין הַמַּיִם אֲשֶׂר מֵעַל לָרָקִיע וְיְהִי־כֵן: God made the expanse, and it separated the וַיָּעשׁ אֱלֹהִיםٌ אֶת־הָרָקִּיעֵ וַיַּבְהֵּל בְּין הַמַּיִם water which was below the expanse from the water which was above the expanse. And it was יוֹם שַׂנְי: 8 God called the expanse Sky. And there was evening and there was morning, a second day. 9 הַּמַּיִם מִתַחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מִקוֹם אֶלֶד וְתַרָאֶה הַיַבְּשָׁה וָיְהִי־כָן: God said, "Let the water below the sky be ויאמר אלהים יקוו gathered into one area, that the dry land may appear." And it was so. ב: פּי־טְוֹב: God called the dry land Earth and called the וַיִּקרָא אֵלהִים gathering of waters Seas. And God saw that this was good. אַר זְרָערֹבוֹ עַל־הָאָרֵץ וְיָהִיּרַכָן: 11 And God said, "Let the earth sprout vegetation: וַיָאמֶר אֱלֹהִים תְדְשָׁא הָאָרֶץ דָּשֶׂא עֲשֶׁב מֹזְרָיע seed-bearing plants, fruit trees of every kind on earth that bear fruit with the seed in it." And it בי־טוֹב: The earth brought forth vegetation: seed-bearing plants of every kind, and trees of every kind ותוצא האָרֵץ דַּשָא עשב מזריע זַרַע למינהו

bearing fruit with the seed in it. And God saw

that this was good. 13 And there was evening and there was morning, a third day.

serve as signs for the set times—the days and the

To expanse of וְרְקְיִלְּיִלְ מִיִּאַרִילִ הַרְקִינִים לְהָאִיר עַל־הְאָרֶלְ נִיְהִיבֶּן: אות expanse of בו וְרְקִינִי לִמְאוֹרֹתׁ בַרְקִינִי הַשְׁמִים לְהָאִיר עַל־הָאָרֶלְ נִיְהִיבֶן:

- dominate the night, and the stars. to dominate the day and the lesser light to the sky to shine upon the earth." And it was so.
- shine upon the earth, od set them in the expanse of the sky to אל זיים אֵלהִים בִּרָקיע הַשָּׂמָיִם לְהָאִיר עֶל-הַאָרֶץ:
- this was good. separate light from darkness. And God saw that
- living creatures, and birds that fly above the earth across the expanse of the sky."
- winged birds of every kind. And God saw that the waters brought forth in swarms, and all the living creatures of every kind that creep, which
- birds increase on the earth." स्त्रियं वर्गत क्षेत्र क्षेत्
- beasts of every kind." And it was so. living creature: cattle, creeping things, and wild אבן נְפֶשׁ חִיִּלְ לְמִינִים בְּחַמָּה forth earth bring forth every kind of בי נְפֶשׁ חִיָּל לְמִינָה בְּהַמָּה וָתְיָחִי אֶבֶץ לְמִינָה וָיָהִי־עָן:
- the earth. And God saw that this was good. every kind, and all kinds of creeping things of
- creep on earth." whole earth, and all the creeping things that image, after our likeness. They shall rule the fish of the sea, the birds of the sky, the cattle, the
- them male and female. image, creating it in the image of God—creating

- אֶלְלִים אֶת־שְׂנֶי תַמְאִלָת הַנְּדְלַיִם אֶת־הַמָּאִלִר הַנָּדִל לְמֶמְשָׂלֶת הלילם וקאר הקקלול קממען the two great light, היאר הקאלור הקלול לממעולת הלילה ואת הכולברים:
- نزحتمر جذره od bna the night, and to dominate the day and the night, and to
- Rainrom sew evening and there was evenings and there was morning.
- וֹגָאמֹר אֹגְעִיִּם גַּמִּלְגֹּוּ עַעַגִּם סס שֶּלֵילְן נְשְׁלִיהָ אַלִיקּלְיִץ עָלִיפְּנָי הַאָּלָיץ עַלִיפָּר סל השֶׁבֶין נְפָשׁ חַיְּהְ וְשְׁרָיִהְ נְעִרְּיִלְיִלֶּ עַלִיפְּנָי הַיָּלִינְים: Ood said, "Let the waters bring forth swarms of
- لاِمْ سَاسَةُ فِي الْمُعْرِفِ الْأَمْرِ فَا الْمُعْرِفِينَ الْمُرْشِينَ لِمُشْرِدُ الْمُرْشِدِ الْمُرْشِدِ الْمُرْشِدِ אָל הַלָּה לַלְּיִלְ לָשׁלְּבָּוּ God created the great sea monsters, and all the great sea monsters, and all the
- נגברא אָלרוֹים

- וֹגָאעגר אֶלְנְגִים עּוּגְּאַ נוֹאָגֹּא
- וניעש אֱלהים אֶת־חַיִּת הָאַבֶּץ לְמִינָה וְאֶתִּ־הַבְּהַמַתִ Od made wild beasts of every kind and cattle of למִינְה הָאָר בָל־רָמֶשׁ הָאָדֶתָה לָמִינְהוּ נִיְּרָא אֶלהְהִים כִּי־מִוֹב:
- אُكِينِهِ أَمُّشِد אُلُو خَمَرْضَان خَلَصانِان الْأَنْدِ خَلَان لاَهُو اخْمَالُ nour ir make humankind in our אר הישָלִיִם וּבִבְּהַמָּלוֹ וּבְכָלִ-הָאָרֶץ וּבְכָל-הָרֶמֶשׁ תְרֹמֶשׁ עֶל־הָאֶרֶץ:
- וֹנִלֹלָא אֶלְנוֹים | אָתַ-נוֹאַנֹם אַקל מוּ אָלַל מּ בְּצָלְם אֶלִילִיִים בָּרָא אִתְי וְכֶר וּנְקְבָה בַּרָא אִתָם: And God created humankind in the divine

- אַלהים וַיֹּאמֵר לָהָם אַלהים פרו ורבו ומלאו את־הארץ וכבשה וַיִבַרֶךָ אֹתָם
- 29 God said, "See, I give you every seed-bearing אָמֶרְבֹּן פַּרִי־עֶץ וֹרָע זְרַע לָכֶם יִהֹיֶה לְאָכְלְה: הְנֵה נַתַּתִי לְכֵם אֶת־כַּל־עשב וֹ זֹרַע זֶרַע אֲשׁרַ על־פּנֵי כַל־הַאְרֵץ

וַיָּאמֶר אֱלֹהִים

- אַערבוּ נָפָש חוֹיָה אַת־כְּל־יָרֶק עָשֶׁב לְאָכְלָה וַיְהִיּרְכַן: 30 And to all the animals on land, to all the birds of וֹלְכַלִי חַיַּת הְּאָבֶץ וּלְכַל־עוֹף הַשַּׁמַיִם וּלְכַל וֹ רוֹמֵשׁ
  - אם הששלי: על הייצרב ניהייבקר יום הששלי: And God saw all that had been made, and found וַיִּרָא אֱלֹהִים אֶת־כַּל־אֲשֶׁר

- 28 God blessed them and God said to them, "Be וּרְדֹּי בְדַנֶת הַיָּםׁ וּבְעַלִּי חַיָּה הַרְּמַשֵּׁת עַל־הַאָרֵץ: fertile and increase, fill the earth and master it: and rule the fish of the sea, the birds of the sky, and all the living things that creep on earth."
  - plant that is upon all the earth, and every tree that has seed-bearing fruit; they shall be yours for food.
  - the sky, and to everything that creeps on earth, in which there is the breath of life, [I give] all the green plants for food." And it was so.
  - it very good. And there was evening and there was morning, the sixth day.

- : וַיְכַלְּוֹ הַשְּׁמִיֶם וְהַאָּרֶץ וְכַל־צְבַאְם: 1 The heaven and the earth were finished, and all their array.
- י אַשֶּׁר עָשָה: On the seventh day God finished the work that וַיִּכֶל אֱלֹהִים בַּיִוֹם הַשֹּבִיעִי מַלָּאכִתוּ
  - had been undertaken: [God] ceased*ceased Or "rested." on the seventh day from doing any of

creation that God had done.

And God blessed the seventh day and declared it holy—having ceased on it from all the work of

- 3 אתו כִּי בַוֹ שַבַת מַכָּל־מִלָּאכָתוֹ אֲשֵר־בַּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׁוֹת: וַיַבַרָרָ אַלהִים אַת־יִוֹם הַשַּבִיעִי וַיִקּדַש
- 4 והארץ בהבראם ביום עשות יהוה אלהים ארץ ושמים: Such is the story of heaven and earth when they אלה תולדות השמים were created. When God הוהי made earth and

heaven—

- יה אָרָק אָרָן אָדָם אַיון לְעֵבְד אָת־הָאָדָמָה. 5 when no shrub of the field*shrub of the field I.e., suitable for pasturage, was yet on earth and no הַשַּׁרֵה טַרֵם יִהֹיָה בַאָּרֵץ וִכָּל־עָשֵׂב הַשַּׁדָה טַרֵם יִצְמַח כִּיּ לֹא grasses of the field*grasses of the field I.e., cereal וכל | שיח grasses, suitable as crops. had yet sprouted, because God הוהי had not sent rain upon the earth and there were no human beings to till the
  - but a flow would well up from the ground and 6 ואַד יָעֵלָה מון־הָאָרֶץ וְהִשֹּׁקָה אֶת־כָּל־פְנָי הָאַדָמָה: water the whole surface of the earth—

- הַאָלָם וַיַלְדִוּ לָהָם הַמָּה הַנְּבּרֵים אֲשֵׂר מֵעוֹלָם אַנְשֵי הַשֵּׁם: בַּיִמִים הָהֶם וֹנָם אַחַרִי־כַּן אֲשֵׂר יַבֹאוֹ בַּנִי הָאַלְהִים אַל־בַּנוֹת הנפלים היו בארץ
- It was then, and later too, that the Nephilim appeared on earth—when divine beings cohabited with the human women, who bore them offspring. Such were the heroes of old, the men of renown.
- רַבָּה רָעָת הָאָדָם בַּאָרֵץ וִכַל־יַּצֵר מַחִשֹבְת לְבוֹ רָק רַע כַּל־הַיִּוֹם:
- saw how great was human wickedness on earth—how every plan devised by the human mind was nothing but evil all the time.
- regretted having made humankind on הוהי regretted having made humankind on
  - earth. With a sorrowful heart,
- עד־בַּהַמָּה עד־רַמֵשׁ וִעד־עוֹף הַשַּׁמַיָם כִּי נַחַמַתִּי כִּי עַשִּׁיתִם: יָהוָה אֶמְחֶה אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר־בַּלָאתי מֵעַל פַנֶי הְאֲדָמַה מֵאָדָם וֹיאמֵר
- said, "I will blot out from the earth humankind whom I created—humans together with beasts, creeping things, and birds of the sky; for I regret that I made them."
- :הוהי מַצַא חַן בִּעִינֵי יְהוֹה 8 But Noah found favor with הוהי.

life: the Human became a living being. the earth." blowing into his nostrils the breath of precisely, "loose dirt from the soil." NJPS "dust of with Heb. ha-'adam "the Human"; more ha-'adamah, rendered to emulate the wordplay the soil's humus, soil's humus Heb. 'afar min See further the Dictionary under 'adam. from being would also have been imagined as male. of a lineage was male, and so the first human In the eyes of ancient Israel, the typical initiator for human society. Heb. ha-'adam; trad. "man." progenitor of the species and the point of origin God 7717 formed the Human*the Human I.e., the

and placed there the Human who had been אָרַי יִשֶּׁאַ מִיזָאַרִידאָעָ מוֹשָ בַּעָפּט אוֹדילַאָרָים אַרִיקּילָרָים בּוּרְבְּעֶרָן מִקָּרָס וַיוּ Eden, in the east, ישָׁאַ מְיִדאָרָידאָע מוֹשְׁ בַּעָרָה בָּרִבְּעָרָן מִיְּרָהְיִים בַּרִבְּתָּה בּלֹפָה, in the east,

of the garden, and the tree of knowledge of good good for food, with the tree of life in the middle every tree that was pleasing to the sight and אorg to grownd God הוהי bod Grom the ground God למְעָבֶל וְעֶץ הְחַיִּיםׁ בְּתְּוֹךְ הַגָּוֹ וְעֵץ הַדָּעָת מָוֹב וָרֶץ:

and it then divides and becomes four branches.

and lapis lazuli.*lapis lazuli Others "onyx"; meaning of Heb. shoham uncertain.) ethere, si muillabd; bood; band Ishat land fold of that land is good; bdellium is there, أو المرات به بها المرات المرات المرتبة المرت winds through the whole land of Havilah, where

that winds through the whole land of Cush. ene second river is Gihon, the one fthe second river is Gihon, the one ship is Gihon, the one

flows east of Asshur. And the fourth river is the the one that sitset is the third and to embar of T או הולָקל הָוּא הַהלֹלֶךְ קַרְמָת אַשָּׂוּר (הַנְּהֶרְ הַרְבִיִּעִי הָוּאַ פְּרָת:

Eden, to till it and tend it. of God and in the garden of the Human in the garden of

"Of every tree of the garden you are free to eat;

".əib llahs uoy you must not eat of it; for as soon as you eat of it, , bed bad boog good supering of the tree of knowledge of good and bad, על ממנה לי ביֶיוֹם אֶכֶלְךֶ ממֶנה מִיוֹ הִמְהִה:

alone; I will make a fitting counterpart for him."

וַנְּיצֶר יְחֹוֶת אֱלְחִים אֶת־הָאָדָם עֶפָּר עורקאַדְמָה וּיִפְּה בִּאַפֹּיו נִשְׂמָת חַיֵּים וּיְהִי הַאָּדָם לְנָפָּשִׁ חַיָּה:

ניַּצְמַׁח יְהֹנֶה אֱלְהִים מִן-הַאָּרָמָה כָּל־עֶּץ נֶחְמָר לְמַרָאָה

ים אַנין הַלַּאָרָבְעָה בּוֹיאָרִילָים fine Bden to water the garden, בישְׁרֶל הַשְׁלֵה הָאַרֶּלָה הָאַלָהְעָר

י The name of the first is Pishon, the one that

نْشَو يَادُيُّادِ يَاشِكِنِهِ إِنْ الْأَمْ

אני יהוה אַלהִים לאיטִיב הֵיִיִּה הָאָרָם לְבַדְּיִּלְ אֵשֶׁשֶׁרִי לִּרְ עָמָרְ בְּנָרְיִי said, "It is not good for the Human to be

ក្សាក់។ កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជ្ធ កម្ពុជា កម្ពិជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពិជា កម្ពុជា កម្ពិជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពុជា កម្ពិជា កម្ព באר נִיִּקְרַהְיִם: אָרַהְיִם אַלַרְיִים: אַרָּהַ אָרָהְיִם אַלְרַיִּם: בּיִילְקָר אָנוֹן אָלַרִיִּם: אַנוּ קיילָקָר אָנוֹן אָלַרִיִּם: אַנוּ הַפְּיילִקָּר אָנוֹן אֵלַרִיִּם: בּיִילָקָר אָנוֹן אֵלַרִיִּם: :All the days of Enoch came to 365 years. with God 300 years; and he begot sons and انزيزيز يتربل لايب يزلاري لايترب . After the birth of Methuselah, Enoch walked : Τάμν Τάμνα μάμα μάμα μάμα μάμα τι Τάμνα Ενος Psecot pad lived 65 years, he begot क्षेत्र प्रेसेप अक्षेत्र योग प्रतिक क्षेत्र योग प्रतिक स्वर्ध स्वर्ध स्वर्ध हो प्रकृत र प्राप्त स्वर्ध स्वर्ध स्वर्ध हो प्रकृत स्वर्ध स्वर्य स्वर्ध स्वर्य स्वर्ध स्वर्य स्वर्य स्वर्य स्वर्ध स्वर्य स्वर्य स्वर्य स्वर्य स्वर्य

וֹגְעוֹ, מִעוּמָּבְע אַשְׁבֹּ, עִוּבְגָּגַוּ אַעַ-בְּמֵּב Nethuselah lived 782 σήτι τη μετικό αμέν τη μετικό μετικό είτα κατικό αμέν κατικό μετικό για τίτις τές τες κατ

א או איז איזיש עלה ווקע מאלה שלה או או א בא בקחושלה קשע ושעי ששע ווא א או איזישע קשעין ששע האלה ויקעע מאלה עלה ויקער באלה איזישל האשר 199 אפפראן איזישל האשר 199 אפפראן איזישל האשר 199 אפפראן years and begot sons and daughters.

s vears, he begot a lived 182 years, he begot a When Lamech had lived 182 years, he begot a string it if if if then he died.

Heb. niam "to comfort"; cf. 9.20ff. from our provide us relief*relief Connecting Moah with ינקקנוי אָרָלָה אָשֶׂר אַרֶּרָה יָהוֹדי. This one will איניה יהוֹדי: This one will איניה יהוֹדי: This one will

39. After the birth of Noah, Lamech lived 595 years very soil which fiff placed under a curse." work and from the toil of our hands, out of the

אפאר הקבע השבא רדר אפאר האלה שנה All the days of Lamech came to דרר אפאר דרר אפאר העבע העלה וניבור: and begot sons and daughters.

אָר־יָםָה Moah had lived 500 years, Moah begot 32 שָּרִיחֲמָשׁ מַאָּוֹת שַׂנָה וַיִּלֶּד נֹחַ אֶת־יַחָם וְאֶת־יָפָת:

9

Shem, Ham, and Japheth.

and daughters were born to them,

أذلاد فإحانها عراقالا

أَذْكَ عُلَا لِمُ اللَّهِ لِالإِدْلَا الْأَلَادِ لِللَّهِ لِللَّهِ لِللَّهِ لِللَّهِ لِللَّهِ لِللَّهِ لِللَّ

נגעלא אַנוַ־שִּׂמָוּ נְנוֹ לַאַמָּר זֶּנִי

-mong those who delighted them. the human women were and took wives from beings Others "sons of God." saw how pleasing anivib*sgniəd ənivib [hdt gnoms slem] אולי בי הְאָלִם כִּי עֹבָת הַנִּה וַיִּקְוֹי לָהֶם נַשִּׁים מִכָּל אֲשֶׂר בַּחְרוּ:

them be one hundred and twenty years." forever, since it too is flesh; let the days allowed Meaning of Heb. uncertain. in humankind

אָלַם לָלֶב אַלָ-פַּלָּי יַצְאָרֶם יַלְלָב אָלַ-פַּלָּי יַבְּלָלָם: עוֹ אַרָם אַלָב אַלַ-פַּלָּי אַלְלָב אַלָ-פַליי יַלְלָר יַלְלָב אַלָ-פָּלָים אָלָבָי אַ Myeu Inmauking pegan to increase on earth

וֹגִּעֹאַוּ בֹנֹגְ-עַאֵּגְעַגִּםְ אָעַ-בֹּנָוָעַ

וֹגָאַעֶּר יְּחְוָּחְ לְאַ-גִּבְוּוְ בוּחַיִּ ebide*abide for shall rot abide wid. "M, this הוהי Ε בְאָדָםֹ לְעָלָם בְשִׁנָּם הָוּא בָשֶׁר וְהָיֵּי יָמִיִּוֹ מֵאָה וְעֶשֶׂרִיִם שַׂנָה:

- הוהי formed out of the earth all the wild מַה־יָקרָא־לָו וְכֵל אֲשֵׂר יָקרָא־לָו הָאָדָם וְפַשׁ חַיָּה הָוּא שׁמִו: כַל־חַיַּת הַשַּׁבֶה וָאָת כַל־עוֹף הַשַּׁמַיִם וַיַּבַא אַל־הַאָּדַם לְרְאוֹת ויצר יהוה אלהים מן־האדמה
  - beasts and all the birds of the sky, and brought them to the Human to see what he would call them; and whatever the Human called each living creature, that would be its name.
- 20 And the Human gave names to all the cattle and ויקרא האדם שמות לכל הבהמה
  - to the birds of the sky and to all the wild beasts: but no fitting counterpart for a human being was found.
- 21 על־הַאָדֶם וַיִּישׁן וַיָּקָח אַחַת מצַלְעֹתִיו וַיִּסְגַּר בַשַּׁר תַחְתַנָה: ויפל יהוה אלהים | תרדמה
- So God הוהי cast a deep sleep upon the Human; and, while he slept, [God] took one of his sides*sides Heb. ela'ot, trad, "ribs," Cf. 1 Kings 6.34; Exod. 25.12; 26.20, 26-27, 35; 30.4. and closed up the flesh at that site.
- ב22 And God הוהי fashioned the side that had been ויבן יהוה אלהים
  - taken from the Human into a woman, bringing her to the Human.
- ויאמר האדם זאת הפעם עצם
- בשר היזאת: 23 Then the Human said, "This one at lastIs bone of my bonesAnd flesh of my flesh. This one shall be called Woman, *Woman Heb. 'ishshah; so trad. More precisely in context, "a (female) member of the human species." See next note and the Dictionary under 'ish. For from a Human*a Human More precisely, "the (formerly lone) member of the human species." NIPS "man": trad. "Man." See the Dictionary under 'ish. was she taken."
- יַעָב־אִישׁ אָת־אָמֵוֹ וְהָכָּק בָּאָשׁתוֹ וְהַיָּוֹ לְבָשׁר אָחָד: 24 Hence a man*man So trad.; Heb. 'ish. Contrast
  - the previous verse, leaves his father and mother and clings to his wife. *wife So trad.: Heb. 'ishshah (with possessive suffix). Cf. the previous note and contrast the previous verse. so that they become one flesh.

  - 25 The two of them were naked,*naked Heb. 'arummim, play on 'arum "shrewd" in 3.1. the Human*the Human Heb. ha-'adam; trad. "the man." See note at v. 7. and his wife, yet they felt no shame.

3

- וַיֹּאמֵר אַל־הַאִשָּה אַף כִּי־אַמַר אֵלהִים לָא תאכלו מכל עץ הַגַּן: וֹהַנָּחַשׁ הַיָּה עָרוֹם מִכֹל חַיַּת הַשַּׂלֶה אֲשֶׂר עְשָׁה יְהוָה אֱלֹהִים
- Now the serpent was the shrewdest of all the wild beasts that God הוהי had made. It said to the woman, "Did God really say: You shall not eat of any tree of the garden?"
- 2 וַתִּאמֵר הַאִּשָׂה אֱל־הַנָּחַשׁ מִפְּרֵי עֶץ־הַנָּן נֹאכֵל:
- The woman replied to the serpent, "We may eat of the fruit of the other trees of the garden.

5

- זה ספר*)בספרי תימן ספר בסמ"ד גדולה(
- ישה אתו: This is the record of Adam's line.—When God created humankind, it was made in the likeness of God:
- 2 ונקבה בראם ניברך אתם ניקרא את־שמם אלם ביום הבראם:
  - male and female were they created. And when they were created, [God] blessed them and called them Humankind.*Humankind Heb. 'adam: NIPS "Man." trad. "Adam." --
- שלשים ומאַת שַנָּה וַיִּוֹלֵד בִּדִמוֹתוֹ כִצַלִּמֵוֹ וַיִּקְרָא אֶת־שִׁמוֹ שַׁת:
- in his likeness after his image, and he named him Seth.
- אַחַרי הולידו אַת־שַׂת שמנה מאת שנה ויולד בנים ובנות: ויהיו ימי־אדם
  - ויה"ו כל־ימי
  - וַיִחִי־שַׂת חַמֵשׁ שנִים וּמְאָת שנה וַיִּוֹלֶד אַת־אַנוֹשׁ:
- את־אלוש שבע שלים ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות: וַיִחִי־שַּׂת אַחַרֵיּ הוֹלִידִוֹ
  - בַל־יִמֵי־שֵׂת שִׁתַים עשֹרֵה שׁנָה וּתְשַׁע מֵאות שׁנָה וַיָמַת:
    - וַיַחַי אַנוש תשעים שנה וַיַּולֶד אַת־קינן:
  - וִיחִי אַנֿושׁ אַחַרֵי הוּלִידוֹ אַת־קִּילַן

  - וַיִחֵי קִינָן אַחֵרֵי הולִידִו אַת־מהללאל
- 16 After the birth of Jared. Mahalalel lived 830 את־ירד שלשים שלה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות:
- ויחי מהללאל אחרי הולידו
- וַיִּהִיוֹ כַל־יִמֵי
- 18 When Jared had lived 162 years, he begot Enoch. נְיִחִי־לֶּרֶד שׁתַיִם וַשְׁשִׁים שׁנָה וְּמַאָּת שָׁנָה וְיוֹלֶך אֶת־חְנֵוֹךְ:
- 19 אחרל הולידו את־חלוך שמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות:

- When Adam had lived 130 years, he begot a son
- After the birth of Seth, Adam lived 800 years and
- begot sons and daughters. אביל אשר הוימת: אבל אשר הוימת שלה ושלשים שנה וימת: 5 All the days that Adam lived came to 930 years;
  - then he died.
  - When Seth had lived 105 years, he begot Enosh.
  - After the birth of Enosh, Seth lived 807 years and begot sons and daughters.
  - All the days of Seth came to 912 years; then he
  - When Enosh had lived 90 years, he begot Kenan.
- בות: 10 After the birth of Kenan, Enosh lived 815 years and begot sons and daughters.
- וויהיוֹ כל־ימי אלוש חמש שלים וחשע מאות שנה וימת: All the days of Enosh came to 905 years; then he
  - 12 When Kenan had lived 70 years, he begot Mahalalel.
  - בות: אַרְבָּעִים שָוָה וַשְׁלוּה מָאוֹת שָׁוָה וַיִּילֶּך בְּנִים וּבְּנִוֹת: After the birth of Mahalalel, Kenan lived 840 years and begot sons and daughters.
- ויהיוֹ כּל־ימי קינֹן עשׁר שׁנִים וּתשׁע מאוֹת שנה וימת: All the days of Kenan came to 910 years; then he died.
- 15 When Mahalalel had lived 65 years, he begot
  - years and begot sons and daughters.
- בות: מאות שנה ושמנה מאות שנה וימת: 17 All the days of Mahalalel came to 895 years; then

  - After the birth of Enoch, Jared lived 800 years and begot sons and daughters.

- or touch it, lest you die."" the garden that God said: 'You shall not eat of it Io siddle of the tree in the middle of
- going to die, for are not ", namow and tot biss theyent said to the woman, "You are not
- Others "God, who knows." good and bad." beings who know*divine beings who know eyes will be opened and you will be like divine
- husband, and he ate. its fruit and ate. She also gave some to her was desirable as a source of wisdom, she took of eating and a delight to the eyes, and that the tree When the woman saw that the tree was good for
- sewed together fig leaves and made themselves they perceived that they were naked; and they Then the eyes of both of them were opened and
- the trees of the garden. in the garden at the breezy time of day; and the Human and his wife hid from God 7717 among א הוְאָרִם נְאַמְוֹלִים בְּתְּלֵר עָלְילִים בְּתְּלֵר עָץ הַגָּן . They heard the sound of God הוחי moving about
- him, "Where are you?" ont to the Human and said to the Human and said to the Human and said to
- garden, and I was afraid because I was naked, so
- אַלן בּלֵגלַינָ. אַלַלַבלעני אַלַלְבָל אָמָר בּלּגלַינָ. אַלַבְּלְעָני אַלַבְּלְעָני אַלַבְּלְעָני אַלַבְּלְעָני אַלַבְּלְעָני אַלַבְּלְעָני אַלְבָּלְנָי. אַלַבְּלְעָני אַלְבָּלְנָי. אַלַבְּלְעָני אַלְבָּלְנָי. אַלַבְּלְעָני אַלְבָּלְנָי. אַלַבְּלְעָני אַלְבָּלְנָי. אַלַבְּלְעָנִי אַלְבָּלְנָי. אַלַבְּלְעָנִי אַלְבְּלְעָנִי אַלְבְּלְעָנִי אַלְבְּלְעָנִי אַלְבָּלְעָנִי אַלְבָּלְעָנִי אַלְבָּלְעָנִי אַלְבָּלְעָנִי אַלְבָּלְעָנִי אַלְבָּלְעָנִיי אַלְבְּלְעָנִי אַלְבְּלְעָנִי אַלְבְּלְעָנִי אַלְבָּלְעָנִי אַלְבָּלְעָנִי אַלְבְּלְעָנִי אַלְבָּלְעָנִי אַלְבָּלְעָנִי אַלְבְּלְעָנִי אַלְבָּלְעָנִי אַלְבָּלְעָנִי אַלְבָּלְעָנִיי אַלְבָּלְעָנִי אַבְּבְּלְעָרָי אַלְבָּלְעָבְּיי אָבְיּבְּעָרָי אַבְּיבָּלְעָרָ אַבְּבְּלְבָּלְעָבְּיי אָבְיבְּיְבָּלְעָרָ אַבְּיבָּלְבָּיי אָבָּיבְּלְבָּיי אָבְיבָּיי אָבְּיבְּלְבָּיי אָבְיבָּיי אָבְיבְּיְבָּיי אָבָּיבְּלְבָּיי אָבְּיבְּלְבָּיי אָבְיבְּיי אָבְּיבְּיי אָבְיבְּיבְּיי אָבְיבְּייי אָבְּיבְּייי אָבְיבְּייי אָבְיבְּיי אָבְיבְּיי אָבְיבְּייי אָבְייי אָבְיבְּייי אָבְיבְּייי אָבְייי אָבְיבְייי אָבְיבְייי אָבְייי אָבְייי אָבְיבְייי אָבְייי אָבְיבְייי אָבְיבְייי אָבְייי אָבְיייי אָבְיבְייי אָבְייי אָבְיייי אָבְייי אָבָייי אָבְייי אָבָיי אָבְייי אָבְייי אָבָייי אָבְייי אָבְייי אָבְייי אָבְייי אָבְיייי
- side—she gave me of the tree, and I ate."
- serpent duped me, and I ate." you have done!" The woman replied, "The
- you crawlAnd dirt shall you eatAll the days of cattleAnd all the wild beasts:On your belly shall did this, More cursed shall you be Than all
- strike at their heel." hers, They shall strike at your head, And you shall woman, And between your offspring and אמן אמן אמן אמן אוון אמן בי איש ואמן בי איש ואמן בי איש ואמן בי איש ואמן בי די וַרְעֶלְ וַבְיִן וַרְעָה הָוֹא

- וּמִפְּׁנֵגְ נַיַּמְּלֵּ אֲשָּׁר בְּתִּילִ-דִּיּנָן
- קי ידע אַלהים כֿי בַּיֹוֹם
- כּֿ، מִנְדֶ נִיּמְאֶׁ לְמִאֶּכְלְ וֹכֹּ، עֹאָנִיבִיהָוּא לְמָּינָיִם וֹנְיוִמֶּד נִיּמֶּאֶ 9 לְנַתַּּמְלָגְ נִנִּצִּינִ עִפָּנֹגְ נַנַאָבְלָ נַנִּינֵל זָם-לְאִּמְנֵי מְעֵב נְגָאבֹלְ:
- נתפקחנה עיני שניהם ניַרְלִּוֹ כִּי ְלִינְם הַם נִיּהְפְּרוֹ עֲלֵה הַאֵּלֶה ניַעֲשָׁוּ לַהָם הַגֹּרְת:
- المُشَمَّمُ: אُنت ذِلزِ خُنِينَت لِمُّدِيثُم مَنَانِ ذِلْ خَنْلِ خَنْلِينَا
- אוז mi voy in beard the sound of You in the replied, "I heard the sound of You in the
- ym sa tuq noY namow afT", this anamuH afT בו האַקה קאַשָּׁר נְתְּהָה עָמָלִי הָוֹא נְתְנָה־לָּי מִן־הַעָץ וָאֹכֶל:
- נְּאִעֹּר יְׁנִוֹנִי אֶגְנַיִּם אַלוי האַעלי דַיִּשְׁאַלָי דַּיִּשְׁאַלָי אַשְאַלָי אַשְאַלָי אַשְאַלָי אַשְאַלי דַיִּשְׁאַלָי אַשְאַל דַיִּדִיי אוני האָשָר הַנְּדְיִשׁ הַיִּדִיי אָמַלי אָמַלי אָמָלי הַאָשָר הַנְּדְיִשׁ הַיִּדִיי, אוני אַשְיר הַיִּדְיי, אוני אַשְיר הַיִּדְיי, אוני אַמּיייי, אוני אַשְיר הַיִּדְיי, אוני הייליי, אוני היילי, אוני, אוני היילי, אוני הייל, אוני היילי, אוני היילי, אוני היילי, אוני היילי, אוני היילי,
- يَّمْ مَرْدُ مِا يَمْ حَيْدُ اللَّهِ مِنْ مُشْرِيدٍ يَمْرَادُ مِيْرَادُ لِمَرْدُ مَيْدُ اللَّهِ اللَّهِ مِنْ ا رَفِيمَ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ مُرْدُدُ مِيْرَادُ مِيْرِيْدُ مِيْرِيْدُ مِيْرِيْدُ مِيْرَادُ مِيْرَادُ مِيْ Then God אוה said to the serpent, "Because you" בתקל חינת השירה על יגורן תלך תלך העל האכל כל יגמי חניין.
- וֹאִיבֶּה | אַמוֹית בִּינְךְ וּבֶין הַאַעַּה וּבָין

- Te Since You have banished me this day from the ا ترووز تر پهرېږ زيو نوځ ټهرېږ زېږي روځ تولايه نوټريزه: אֶל־יְהוֹהָ נִּדְוֹלְ עֲוֹלָי בַּנִישְׁא: Μ. γπίτι του great to "אַל" (אַלי מְנְשְׁא: "Μυγ punishment is too great to
- meets me may kill me!" a restless wanderer on earth—anyone who soil, and I must avoid Your presence and become
- put a mark on Cain, lest anyone who met him sevenfold vengeance shall be exacted." And יוווא באַ זון אָרַז לָבָלְהָי הַכּוֹתאָן: Ts יוווי אַן פֿאָן בּאָר הַבּוֹת אָלוֹן בּאָר הַבּוֹת נָשָל בּאָר הַבּוֹת הַלָּבְ
- :קרַעריקרָך אַרָעָרִי אָרָלָין הַעָּצָין אַרָאָרָן אַרָאָרָין אַרָאָרָן אָרָאַרָר אָרָמַרוּלָלן זון Ve Gain left the presence of יחידי and settled in the land of Nod, east of Eden.
- the city after his son Enoch. Enoch. And he then founded a city, and named Cain knew his wife, and she conceived and bore ביו הַנְלֶר לְּיִר דְּלֶרָה לְּיִר וַלֶּלֶר לְיִר בָּלֶר לִיר וַלָּלֶר לְיִר בְּלֶר הַלָּר בְעָם בְּלָנְ תַּלֶר. בִּעֶם בְּלָנְ תַּלֶר.
- Meiya'el. begot Methusael, and Methusael Mehujael, and Mehujael*Mehujael Heb.
- the one was Adah, and the name of the other $% \left\{ 1,2,\ldots ,n\right\}$ יוף הame of to himself two wives: the name of ביקהילוֹ לֶבֶןךְ שְׂתַיִּ נְשִׁים שָׁשַ הַאַהַוֹי הַשָּׁהַ הַשַּרִית צַלָּה:
- who dwell in tents and amidst herds. אריַבָל הָוּא הַלָּה אֲבֹּי יִשְׂב אַהָל וּמִאָם Dore Jabal; he was the ancestor of those
- sew əd ;ladal sew rahtord sid to eman edt bnd בב וְשֶׂם אָחִיִּי יּרְבָל הָוֹא הַלָּה אֲבֹי כָל־הֹפָשׁ כִּנָּוֹר וְעִינְב:

- me, And a lad for bruising me. hear my voice;O wives of Lamech, give ear to my
- Cain had killed him. "Seth." another offspring in place of Abel," for "established for me"; Heb. shath, connected with TO diw em behivord*hirw em behivord
- be invoked by name. named him Enosh. It was then that יחוח began to

- הן גַּרָשְׁתָּ אִתִּי הַיִּנִם מִעֶּלְ פְּנָי הָאֲדָמָה
- וּגְאַמֶּר לְוּ גְּעִוֹּע לְכַּוְ כֹּלְ-עִנִّד לְגִּוְ חִבֹּלְּעִּים
- To Enoch was born Irad, and Irad begot אָר אֶת־לָמֶך: נגַּבע קֹנוְ אָת־אִמוֹּתְוּ נתַּבוּר
- וֹנּוּנְלֶּג לְּנִוֹנוּנְ אֹנִי-מּנִינְג וֹמֹנְגַב נִּלָג אֹנִי-מִנְוֹנִגֹּאַנְ

- the ancestor of all who play the lyre and the
- Tubal-cain was Naamah. implements of copper and iron. And the sister of וְצִלְּה נְּם־הְוֹא יֶלְהָהׁ אֶתֹּהתוּבֵל אho forged all אין אוסס לאר אוסס אוס אוס אר אוסס אר אוסס אר אין אַלשַש כָּל־וֹרְשֶׁע וְבִרְיָוֶל יָאָרְוֹרִ הִוּבַל־קין נְעָמָר:
- speech.I have slain a person for wounding אמר לקבן האונה אסרתי siv cear to his wives." אמר להונה אסרתי כי ישִי לתר האונה אסרתי לפצלי ולפצלי וללד לחברתי האמר לגדן לנשיר עדה וצלה שמען קרלי
- אר קי שבעתים קסרקון ולעך שבעים ווא אר בי שבעתים קסרקון ולעך שבעים ושבעה. seventy-sevenfold."
- אס אס אס אוה אוופ א Adam knew his wife again, and she bore a son בא מְתִילִי אֶלִיִי דִּוֹרָ וַתְּקָר בָּלְ וַתְּקָר, אָרִישְׂמִלּ הִיָּרָ אַ אָרִישְׂמִלּ הַלְּחִי אָלִירָ בְּלְ וַתְּקָר, אַרִישְׂמָלּ הַמָּ הַאָר אָתִישְׁמָלָ הַלְּחַ הַאָּר אַשְׁרָּישָׁ הַאָּר אַשְׁרָּישָׁ אָרִישְׁמָלָ הַלְּחַ הַאָּר אַשְׁרָּישָׁ אַנִישְׁלְּבָּלְ הַבְּּלְ הַבְּּלָ הַבְּלָי הַבְּלְי הַבְּלָי הַבְּלָי הַבְּלָי הַבְּלָי הַבְּלָי הַבְּלָי הַבְּלְי הַבְּלָי הַבְּלְי הַבְּלָי הַבְּלָי הַבְּלְי הְבִּלְי הְבְּלְי הְבְּלְי הְבְּלְיוֹ הַלְיוֹים הַבְּלְיים הְיִבְּלְיים הְבִּלְיים הְבִּלְיים הְבִּלְיים הְבִּלְיים הְבִּיבְיים הְבִּיבְּיים הְיִבְּלְיים הְבִּיבְּים הְבִּיבְיים הְבִּיבְיים הְבִּיבְיים הְבִּיבְים הְבִּיבְיים הְבִּיבְים הְבִּיבְים הְבִּיבְים הְבְּיבְים הְבִּים הְבִּים הְבּיבְים הְבְּיבְים הְבְּיבְים הְבִּים הְבִּים הְבּיבְים הְבְּיבְים הְבּיבְים הְבּיבְים הְבּיבְים הְבּיבְים הְבּיבְים הְבִּים הְבְיבְים הְבְּיבְים הְבִּיבְים הְבְּיבְים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבִיבְים הְבִּים הְבְּיבְים הְבִּים הְבִּים הְבִים הְבְּיבְים הְבִּים הְבִּים הְבִּים הְבְּיבְיבְים הְבִּים הְבְיבְים הְבְּיבְים הְבְּיבְים הְיבְים הְבְּיבְים הְיבְיבְים הְבְּיבְים הְבְּיבְים הְיבְיבְים הְבּיבְים הְיבְיבְים הְבְּבְיבְים הְיבְים הְיבּים הְיבְּיבְים הְיבְּיבְים הְיבְּיבְים הְבּיבְים הְיבּים הְיבְּים הְבּיבְים הְיבְּים הְבְּיבְים הְיבְּים הְבְּיבְיבְים הְיבְיבְים הְיבְּים הְיבְיבְים הְיבְיבְיבְים הְיבְיבְים הְיבְּים הְיבְּיבְים הְיבְיבְיבְים הְיבְּים הְיבְּיבְים הְיבְיבְיבְים הְ
- ולְשָׂת נִם־הוּאַ יָלָד־בֵּן And to Seth, in turn, a son was born, and he seth, in turn, a son was born, and he

- אֶל־הָאִשָּׂה אָמַר הַרְבָּה אַרְבֶּהֹ עַצְבוֹנֶךְ וְהַרֹּנֵךְ
- 16 And to the woman [God] said,"I will greatly בעצב תַלְדִי בְנִים וְאַל־אִישֶׁרָ תְשִׁוּקְתְךְ וְהִוּא יִמְשַׁלִּיבְרָ: expandYour hard labor—and your pregnancies;In hardship shall you bear children.Yet your urge shall be for your husband,And he shall rule over you."*rule over you (So NJPS.) I.e., for matters of sexual relations he will have the last word.
- לְקוֹל אִשִׁתֶּרֶ וַתֹּאכַל מִן־הָעָץ אֲשֶׁר צַוִּיתִירָ לֵאמֹר לָא תאכַל ולאדם אמר כיישמעת
- דיק: To Adam [God] said, "Because you did as your ממנו אַרוּרָה הַאַדְמַהֹ בַּעֲבֵּוֹלְ הַאָּכְלָנָה כִּל יְמִי חַיֵּיךָ: wife said and ate of the tree about which I commanded you, 'You shall not eat of it,'Cursed be the ground because of you; By hard labor shall you eat of itAll the days of your life:

  - בה הְשִּׁדֶה: אַת־עְשֶׁב הְשִּׂדָה: 18 Thorns and thistles shall it sprout for you.But your food shall be the grasses of the field;
- בועת אפיך תאכל לחם עד שובך
- 19 By the sweat of your browShall you get bread to eat,Until you return to the ground—For from it you were taken. For dust*dust Heb. 'afar. Cf. the second note at 2.7. you are, And to dust you shall return."
  - בּל־תִי: בּלְּהַתָּה אָם כְּלְּהַתְי, הַאָּדָם שֶם אָשׁתְוֹ חַוָּה כְּי הָוֹא הְיָתָה אָם כָּלִ־תִי: 20 The Human named his wife Eve,*Eve Heb.
    - awwa. because she was the mother of all the living.*living Heb. ai.

  - מום: מחל אורים לאדם ולאשתו בתנות עור וַיְלבשם: And God הוהי made garments of skins for Adam and his wife, and clothed them.
- ו יְהוָה אֱלֹהִים הָן הָאָדָם הָיָהֹ כְאַחָד מִמְנֵּוּ לְדַעַת טוֹב וַרַע
- 22 And God הוהי said, "Now that humankind has become like any of us, knowing good and bad, what if one should stretch out a hand and take also from the tree of life and eat, and live forever!"
- 23 יָהוָה אֱלֹהִים מִגַּן־עָדֵן לַעֲבֹד אֱת־הָאֱדָמַה אֲשֵׂר לָקח מִשַׂם:
- So God הוהי banished humankind*humankind Moved up from v. 24 for clarity. from the garden of Eden, to till the humus*humus Lit. "soil." See the second note at 2.7. from which it was taken:
- וִיגַרֵשׁ אַת־הַאַדָם וַיַשַּׁכֵּן מִלְּדֵם לְגַן־עָדֵן אַת־הַכַּרַבִּים
- ים: אַת־הֶּרֶךְ עָץ הְחִיִּים: 24 it was driven out; and east of the garden of Eden were stationed the cherubim and the fiery ever-turning sword, to guard the way to the tree of life.

4

אשתֵּל ותַּלֶּך אַת־לְּיִן וַתְּאמֵר קנָיתי אִישׁ אַת־יְהֹנָה: וְהַאָּרֶם יָדֶע אָת־תַּנָּה	1	Now the Human knew*knew Heb. yada', often in a sexual sense. his wife Eve, and she conceived and bore Cain, saying, "I have gained*gained Echoing the Heb. wordplay: qanithi, connected with "Cain"; lit. "created, acquired." a person*a person Or "someone new." Lit. "a participant whose involvement defines the depicted situation." Unlike "man" in contemporary English, Heb. 'ish can include infants in its denotative scope, as here and in Isa. 66.13. NJPS "male child"; trad. "man." Cf. note at Num. 30.4 and see the Dictionary under 'ish. with the help of or "as did"; precise force of Heb. 'et uncertain. 'הוה'."
אָת־אַחָיו אָת־הָבָל וְיָהִי־הָּבָל וַעה צ'אן וְלְּיֵן הִיָה עבָד אֲדִמַה: וַתַּסָר לְלָדֶת	2	She then bore his brother Abel. Abel became a keeper of sheep, and Cain became a tiller of the soil.
וִיְהִי מִקּץ יָמֵים וַיָּבַּא קֹיָן מִפְּרִי הָאֶדִמָה מִנְחָה לִיהֹוָה:	3	In the course of time, Cain brought an offering to $\mbox{\ \ from\ the\ fruit\ of\ the\ soil;}$
מבְכֹרְוֹת צֹאנְוֹ וּמָתֶלְבֹהָן וַיָּשִׁע יְהוֹה אֶלִ־הָבֶל וְאֶלִ־מנְחָתוֹ: וְהָבֵל הַבְיא גִם־הָוֹא	4	and Abel, for his part, brought the choicest of the firstlings of his flock. paid heed to Abel and his offering,
וְאֶל־קִין וְאֶל־מִנְחָתְוֹ לָא שַׁעֶה וַיְחַר לְלָּיִן מַאֹד וִיִּפְלָוּ פִנְיו:	5	but to Cain and his offering [God] paid no heed. Cain was much distressed and his face fell.
וַלָּאמֶר יְהֹוָה אֶל־קִין לְמָה חַרָה לָךְ וְלָמָה נִפְלָוּ פִּנֶיךֵ:	6	And הוהי said to Cain,"Why are you distressed,And why is your face fallen?
לָא תֵיטִיב לָפֶּתָח חָטָאת רבֶץ וְאַלֶּיךָּ תְּשַׁוּקתוֹ וְאָתָה תִּמְשַׁלִּיבְוֹ: הָלָוֹא אָס־תִּיטִיב שָאָת וְאָם	7	*Meaning of verse uncertain. Surely, if you do right,There is uplift.But if you do not do rightSin couches at the door;Its urge is toward you,Yet you can be its master."
אָחְיו וְיָהִי בַּהְיוֹתָם בַּשַּׁלָה וַיָּקם קִיֵן אֶל־הָבֶל אָחְיו וַיַּהַרְגָהוּ: וַיָּאמֶר קיָן אֶל־הָבֶל	8	Cain said to his brother Abel* Ancient versions, including the Targum, read "Come, let us go out into the field." and when they were in the field, Cain set upon his brother Abel and killed him.
אָל־לְיִן אָיָ הָבֶּל אִתְיִךְ נִיُאמֶר לְא יָדִׁעְתִי הֲשֹׁמְר אָתִי אִנְּכִי: נִיְּאמֶר יְהֹנָה	9	said to Cain, "Where is your brother Abel?" And he said, "I do not know. Am I my brother's keeper?"
וִיָּאמֶר מָה עָשַׂית קוֹל הָמַי אָתֹיךָ צֹעֲקִים אַלָּי מִן־הָאָדִמָה:	10	"What have you done? Hark, your brother's blood cries out to Me from the ground!
מְרַהְאֶדְמָה אֲשֶׁר פִּצְתָה אֶת־פֹּיה לְקחת אֶת־הָּמֵי אִחְיְךְ מִיּדְךָ: וְעתָה אִרָוּר אֲתָה	11	Therefore, you shall be more cursed than the ground,*more cursed than the ground See 3.17. which opened its mouth to receive your brother's blood from your hand.
תָעָבדׁ אֶת־הָאֶדָמַה לְא־תֹסֶף תַּת־כֹּחָה לֶךְ נָע וַנָד תְּהְיֶה בִאְרֶץ: כִּי	12	If you till the soil, it shall no longer yield its strength to you. You shall become a ceaseless

wanderer on earth."